

Presa de possessió de Josep A. Planell com a Rector de la UOC

Seu de Tibidabo

Abril 2013

Sr. President i Conseller d'Economia i Coneixement de la Generalitat, i membres del Patronat de la Fundació Universitat Oberta de Catalunya,

Dra. Tubella,

Sr. Secretari i Directors Generals d'Universitats i Recerca,

Sr. President i membres del Consell de la Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya,

Sra. Consellera,

Sr. Tinent d'Alcalde,

Col·legues,

Dr. Ferraté, Rector fundador,

Professors i professionals de gestió de la Universitat Oberta de Catalunya,

Síndic,

Amigues i amics,

Estimada família.

No sé si sabré expressar prou bé els sentiments i els pensaments que em vénen al cap en aquests moments, i tota la meva gratitud.

Agraeixo molt sincerament al president i al Patronat de la Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya la confiança que m'han dipositat.

Us ben prometo que poso, des d'ara mateix, tot el meu saber, tota la meva dedicació, totes les virtuts de què puc ser posseïdor, i sens dubte tot allò que està plenament sota el meu control i que sé fer:

«treballar i fer feina»

a disposició de la institució que m'acull en aquest precís instant.

Me complace saludar muy afectuosamente a todas aquellas personas que por algún motivo u otro querían estar hoy aquí y no les ha sido posible; una vez más, la tecnología permite que mediante el sistema STREAMING, puedan seguir este acto en línea. Muchas gracias.

Vull donar explícitament les gràcies a la rectora Tubella per la seva actitud tan positiva en aquesta transició i per haver-me facilitat la informació i els mitjans perquè pugui començar a treballar des d'avui mateix. Gràcies, rectora Tubella, per la tasca feta al llarg d'aquests anys.

Sóc el tercer rector de la UOC i aquesta universitat només s'explica pel lideratge exercit pels rectors que m'han precedit.

El rector Ferraté va ser el visionari que va crear i construir la UOC. Quan un pensa que Isaac Assimov va predir

l'educació en línia el 1986 i el rector Ferraté la va implementar, de forma real i sense ficció, el 1994, quan els mòdems amb prou feines donaven baixades de 4 kb, hom pot entreveure la gegantesca dimensió i la genialitat del rector Ferraté.

L'herència del rector Ferraté s'havia d'administrar, i fer créixer. L'aportació de la rectora Tubella ha estat clau en aquest sentit. Ha aconseguit que la UOC sigui un element consubstancial del nostre país i hi jugui un paper protagonista. Tothom, avui, a Catalunya, coneix la UOC. És una de les institucions amb més prestigi.

«Gràcies, rector Ferraté. Gràcies, rectora Tubella, per deixar una institució innovadora, capdavantera, amb reputació i amb un enorme potencial dins i fora de les nostres fronteres.»

Vull compartir, amb tots vostès –President–, com veig la UOC ara que tot just hi arribo, i què penso fer a partir de les 11 del matí, així que finalitzi aquest acte.

Moltes vegades el problema és imaginar les coses i després no fer-les. Per tant, m'han de permetre que els digui el que imagino, per tal que això marqui el que vull i penso fer.

M'agradaria que d'aquí a uns quants anys, –no gaires, si és possible!– quan els catalans anem pel món i diguem que som ciutadans d'una nació anomenada Catalunya, els nostres interlocutors ens reconeixin com a procedents del país de la UOC.

Quan un parla de Massachussets, immediatament s'hi associen el MIT i Harvard.

Reconec que aquesta és una visió simple i ingènua.

Tanmateix, la UOC té tot el potencial per a ser un dels instruments més eficients per a aconseguir que tot el coneixement que avui s'aplega a Catalunya es pugui transmetre al món.

En els últims 10-20 anys, Catalunya ha aconseguit que el seu sistema universitari i de recerca jugui un paper de lideratge internacional exemplar. Les universitats catalanes, cadascuna en els seus àmbits específics, han reunit talent i han elevat el seu prestigi. Els centres de recerca han concentrat talent intern i extern i alguns són, avui, referents mundials.

ICREA hi ha jugat un paper rellevant, fent possible l'atracció de talent d'arreu del món.

Un exemple: el CREI, que dirigeix el Dr. Jordi Galí, té més investigadors amb projectes finançats per l'ERC que tota la Universitat de Cambridge. Això sembla ben fàcil de dir, però representa una fita extraordinàriament important per a un país com el nostre.

El president de l'ACER (l'Associació Catalana d'Entitats de Recerca), el Dr. Lluís Torner, bon amic!, en el seu pregó de les Festes de La Mercè, el passat mes de setembre, deia:

«Cada primavera salpen els vaixells dels nostres investigadors a buscar nous coneixements en els oceans de la Ciència, i quan tornen, ens porten les seves descobertes que fan de Barcelona un dels ports de la Ciència més importants del món.»

«Barcelona i Catalunya apleguen avui un arsenal de talent i de coneixement comparable a l'existent en altres regions de les més avançades del món.»

Aquest és un potencial que es pot disseminar i expandir arreu. Emprant el llenguatge dels experts en innovació, aquest és un bagatge que cal posar en valor, i en aquest cas, posar en valor significa també organitzar i elaborar un producte de formació exportable des de Catalunya. Els nostres experts, de reconegut prestigi internacional, són sovint reclamats per transmetre el seu coneixement i formar nous experts fora de Catalunya.

Les universitats, els centres hospitalaris, els centres de recerca i ICREA ens han proveït d'aquest arsenal.

«La voluntat de la UOC ha de ser la de col·laborar, la de sumar les sinergies necessàries amb totes aquestes institucions, per tal que el coneixement i l'expertesa que concentren es pugui reproduir i escampar internacionalment.»

Aquestes institucions i en especial les universitats ja estan realitzant aquesta funció amb èxit. No tant exportant titulacions pròpiament dites, però sí exportant titulats i professionals a països tan o més avançats que el nostre; que massa sovint els vénen a buscar i no retornen. La capacitat formadora del nostre sistema és molt sòlida. Tots els elements són, doncs, a les nostres mans per a assolir l'èxit de l'expansió i l'exportació del nostre coneixement i el nostre ensenyament superior.

La UOC voldrà participar amb la resta del sistema universitari català en aquest procés d'expansió i exportació aportant el seu coneixement, la seva metodologia –amb la seva tecnologia i el seu model d'aprenentatge–, perquè en sabem i perquè en som líders internacionals.

«La UOC té encomanada una funció interna al servei del país: proporcionar accés als ciutadans de Catalunya a la formació, capacitació i competències. Noves competències. Noves necessitats de formació al llarg de la vida i de capacitació, que els ciutadans –els de la vida laboral, que són els nostres estudiants!– necessiten en aquests moments grans canvis en el nostre entorn.»

En l'època de la digitalització. D'internet. De les noves tecnologies, siguin les que siguin en el moment que sigui. La UOC ha de col·laborar amb les diferents institucions que són responsables de mantenir, ordenar, construir i reforçar l'herència cultural i històrica del país. I amb aquelles entitats i institucions que contribueixen a la formació humanística, al pensament i a la cultura catalana.

La UOC vol contribuir de valent a poder servir un país amb els seus conciutadans millor preparats.

Un cop dit tot això, vostès tenen tot el dret de preguntar-me com podem aconseguir-ho i si es podrà fer en els propers set anys. L'ambició és gran i les circumstàncies econòmiques són les que són –de fet, no recordo haver fet mai res amb el calaix ple!–. No és possible afirmar que tot sigui possible en un temps curt. Caldrà treballar amb estratègia per tal de planificar, prioritzar i temporitzar les fites. Caldrà aplicar l'eficiència amb tots els seus sentits.

Sèneca diu:

«Qui no sap on va, cap vent no li és favorable».

La cita m'agrada i me la faig meva! En el nostre cas haurem d'aprofitar tots els vents que afavoreixin l'arribada a destinació i l'objectiu final. El salt endavant que proposo es pot assimilar a l'atleta que vol batre el rècord mundial de salt de longitud.

El primer pas és mirar-se al mirall. Si l'individu té una morfologia atlètica i esportiva, aquest és un primer punt positiu. La UOC disposa de l'estructura, l'experiència, la tecnologia, la metodologia i sobretot, disposa de les persones adients.

El pas següent consisteix a entrenar l'atleta, alimentar-lo sanament i adequadament, gestionar-ne el pes, la musculatura i la resistència física. Això implica optimitzar l'estructura de la Universitat, alinear i fixar objectius. Il·lusionar els professors i els professionals de la gestió. Potenciar les estructures docents i de recerca convenients. Revisar la situació econòmica. Millorar el finançament, això sempre, conseller!

Revisar el portafolis de titulacions. Revisar i millorar les bases tecnològiques i metodològiques.

Caldrà conèixer l'estat de la pista i el fossat. L'alçada respecte del nivell del mar on tindrà lloc la prova. La humitat i la temperatura ambient. El vent que pot fer en el moment de la competició. Conèixer els competidors i l'ordre de salt. Estudiar tècnicament com es farà la carrera d'acceleració i la batuda prèvia al salt.

Això vol dir conèixer l'entorn. Buscar col·laboracions amb universitats, centres de recerca i altres institucions. Buscar finançament extern. Cercar les aliances més adients que ens ajudin de veritat! a portar a terme la internacionalització. Programar l'oferta de titulacions que haurem d'oferir. Acotar bé els nostres competidors i els nostres col·laboradors.

Finalment, en el moment de la prova caldrà fer la carrera d'acceleració amb precisió! Aconseguir la velocitat òptima per a la batuda. Adquirir l'impuls adient per a l'elevació adequada. Disposar de la tècnica de salt que permeti fer els moviments durant la volada, per tal de fer el salt més llarg.

Això significa disposar de totes les tecnologies. Incorporant-ne de noves quan calgui. Adaptar-les a cada titulació per tal que l'estudiant sigui indiscutiblement sempre, el centre del procés d'aprenentatge. Per a tal efecte caldran els millors professors. Motivar i reclutar el talent que convingui per a cada titulació. No perdre ni un moment la qualitat que s'espera de nosaltres.

Optimitzar la comunicació dirigida als diferents objectius: estudiants, talent intern, captació de finançament extern...

Tota aquesta preparació ens ha de servir, no només per al salt de longitud, sinó també per a aquesta cursa d'obstacles de les incerteses que ens trobarem. I que, de ben segur, no serà curta.

Si som capaços, doncs, en els propers anys de fer tot això i de fer-ho bé, estic convençut que la UOC estarà en el bon camí perquè els ciutadans de Catalunya siguin reconeguts per pertànyer al país de la UOC.

No podré ni penso fer-ho sol.

Compto amb tots vostès:

Govern,
institucions i entitats,
universitats i centres de recerca,
empreses,
i sobretot, compto amb els professors i els professionals de gestió d'aquesta casa.

Moltes gràcies.

Josep A. Planell